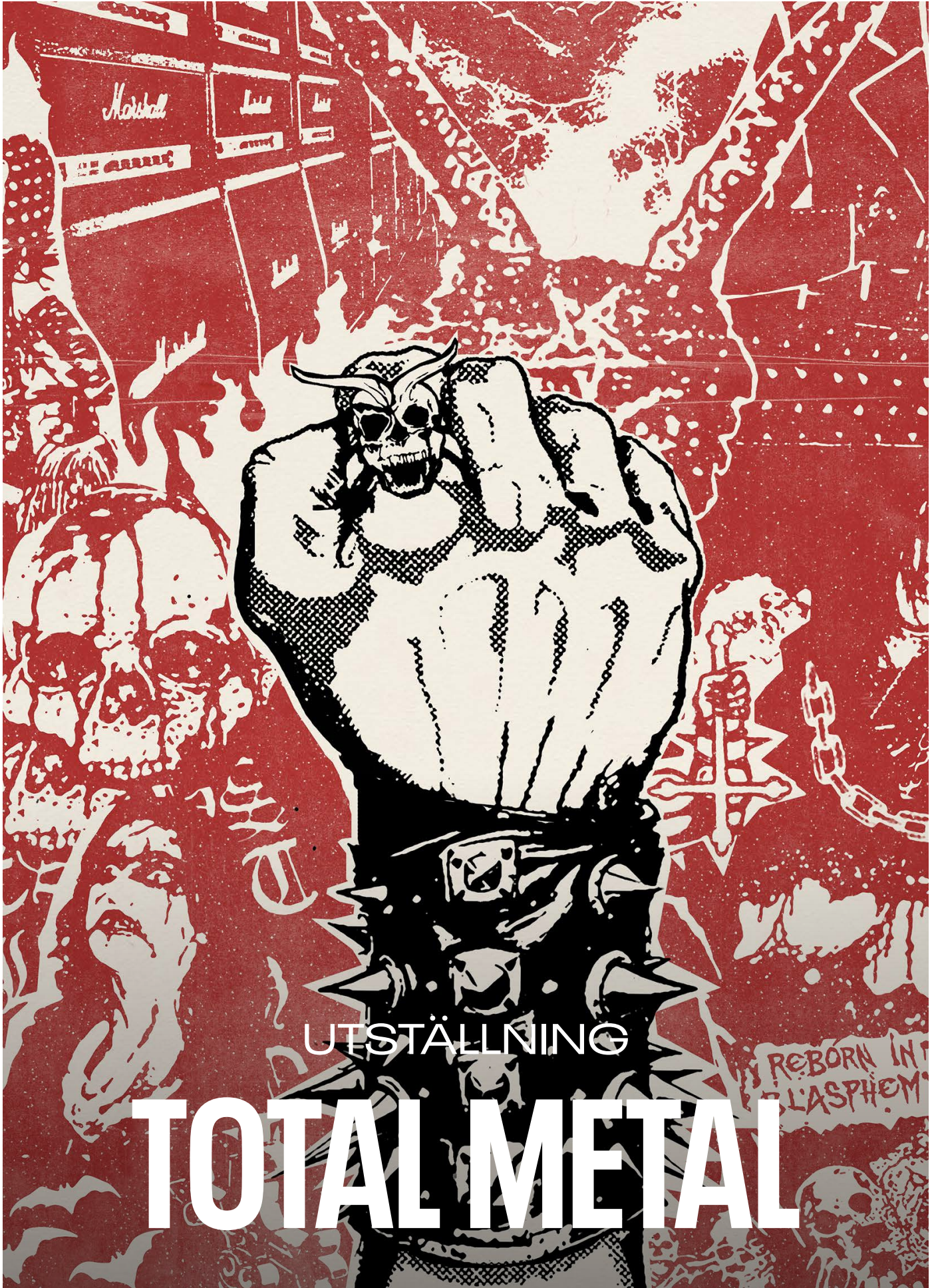

13 februari – 21 september 2025

UTSTÄLLNING

TOTAL METAL

Galleri 5, våning 5, Kulturhuset Stadsteatern, Sergels torg

Illustration: Erik Danielsson

KULTURHUSET
stadsteatern

Om utställningen

Utställningen *Total metal* vänder upp och ned på bilden av vad kultur egentligen kan vara. Den riktar sig främst till åk 7-9 och gymnasiet och vill locka till diskussion kring hur och varför en subkultur växer fram och utvecklas. *Total metal* utforskar Sveriges betydelse inom extrem metal och de uttryck som format genren – både musikaliskt och visuellt. Den ger en möjlighet att diskutera musikens roll i samhället, gränserna mellan provokation och konst, samt ungas kreativa uttryck.

I utställningen kan eleverna uppleva hur metal ser ut, låter och känns genom scenkläder, fanzines, demo-kassetter, scenografier, konst, t-shirts och rörligt material. Det går också kliva in i den legendariska skivbutiken **House of Kicks**, testa sin röst i growlbåset och jamma i replokalen!

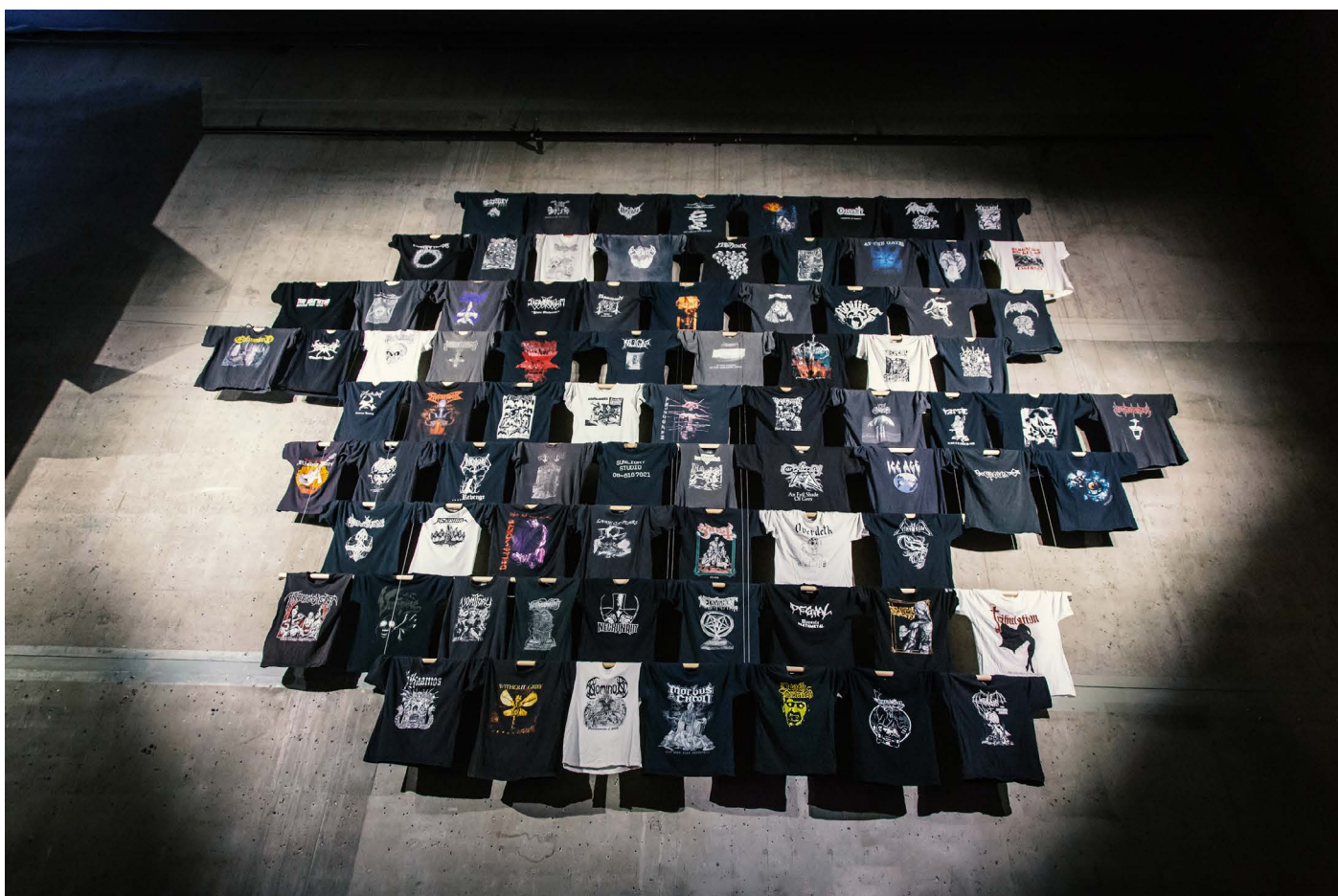

Foto: Leonard Stenberg

Bakgrund: Sverige som metalnation

Den svenska metalscenen är idag internationellt erkänd, och band inom death- och black metal har påverkat den globala musikutvecklingen. Det som en gång var ett undergroundfenomen, skapat av ungdomar i opposition till samhällets normer, är idag en etablerad kulturform som hyllas på respekterade scener och tilldelas statliga kulturpriser.

Men metal har också en historia av att utmana och provocera. Genren har fötts ur ett motstånd mot det etablerade och har i vissa fall orsakat starka reaktioner. I *Total metal* får vi möta band som genom musiken har utforskat existentiella frågor, mörka teman och ytterligheter.

Death metal - från underground till världsscen

Foto: Leonard Stenberg

När hårdrocken blev kommersiell på 80-talet sökte unga musiker något hårdare och snabbare. Inspirerade av band som **Venom**, **Celtic Frost** och svenska **Bathory** kombinerade de punkens råhet med metalariff, nedstämda gitarrer och extremt distat ljud. Blastbeats satte tempot, och texterna hämtade inspiration från skräck och det ockulta.

Death metal växte fram ur en gör-det-självt-kultur. Tonåringar spelade in demos i

sovrummen, kopierade fanzines och bytte kassetter via post. Replokaler och fritidsgårdar blev samlingspunkter, och genom handskrivna brev byggdes ett globalt nätverk.

1990 satte **Entombeds** debutalbum *Left Hand Path* Sverige på death metal-kartan, och snart följde band som **Dismember**, **Unleashed** och **At the Gates**. Idag har genren utvecklats, men många av Sveriges största metalband har sina rötter i denna intensiva undergroundrörelse.

Black metal - en kontroversiell genre

Foto: Matilda Rahm

Black metal växte fram i slutet av 1980-talet och blev under 1990-talet en av de mest omdiskuterade musikgenrerna. Med sitt råa, primitiva sound och texter om döden, satanism och hedniska traditioner, skapade genren en unik identitet. För vissa var det en konstnärlig och filosofisk utforskning, för andra en väg att chockera och utmana normer.

Black metal har omgetts av kontroverser, bland annat på grund av de kyrkbränder, mord och andra våldsbrott som chockade hela Norden på 1990-talet. Genren har också gett upphov till subkulturer där vissa band använt extrem estetik och i vissa fall

politiska budskap. Samtidigt har många musiker betonat att de ser black metal som en konstform utan ideologisk agenda.

Idag är black metal både en erkänd del av kulturlivet och en genre som fortsätter att provocera. För vissa är det en resa in i det okända, för andra en plats där gränser testas - musikaliskt, estetiskt och moraliskt.

Replokalen - en smältdegel för svensk metal

Foto: Leonard Stenberg

Mycket av det svenska musikundret har vuxit fram genom den kommunala musikskolan. Men inom metalscenen gick många en annan väg. Istället för att öva skalor valde unga musiker att vråla på högsta möjliga, distade volym och skapa sin egen musik. Replokaler på fritidsgårdar och studieförbund blev kreativa mötesplatser där gemenskapen ofta var lika viktig som själva musiken.

Idag minskar stödet till studieförbund, fritidsgårdar läggs ner och många replokaler försvinner. Vad det betyder för framtidens metal-generation återstår att se.

Svensk metal – en global kraft

Foto: Matilda Rahm

Svensk metal har förändrat musikvärlden. Fans lär sig svenska för att förstå texterna, musiker flyttar hit för att starta band, och metal-turister besöker ikoniska skivbutiker och platser kopplade till genren.

Utställningen *Total metal* visar hur genren har utvecklats, från undergroundrörelse till globalt fenomen.

Nya generationer utmanar de etablerade banden, och uttrycken på scen har blivit allt mer varierade – från klassiska läderjackor till vikingahjälmar och karolinerdräkter.

Genren fortsätter att förändras. Vilka uttryck och influenser kommer att forma framtidens metal?

Diskussionsfrågor

I likhet med all undergroundkultur skapades extrem metal av ungdomar i opposition. Mot ett grått och tråkigt samhälle, mot en oförstående vuxenvärld och i vissa fall religion. Det är en utforskning av de mörkare sidorna av mänskligheten, med målet att skaka om, utmana och ge kraft.

- Varför har Sverige blivit en framstående nation inom extrem metal? Vad finns/fanns det för unika förutsättningar just här?
- Hur har synen på metal förändrats över tid, från undergroundkultur till erkänd konstform?
- Vad innebär det att musik skapas i opposition? Kan ni se andra exempel på det i historien eller samtiden?
- Var går gränsen mellan konst och skadlig provokation? Dra jämförelser med andra exempel från musik, film och litteratur.
- Påverkas vi som lyssnare av en artists budskap, eller kan musik existera utan ideologisk innebörd?
- Vad är skillnaden mellan att skapa och producera musik idag jämfört med för 40 år sedan?
- Läs Johanna Paulssons recension i [Dagens Nyheter](#) av *Total metal* och reflektera över din egen upplevelse av besöket.

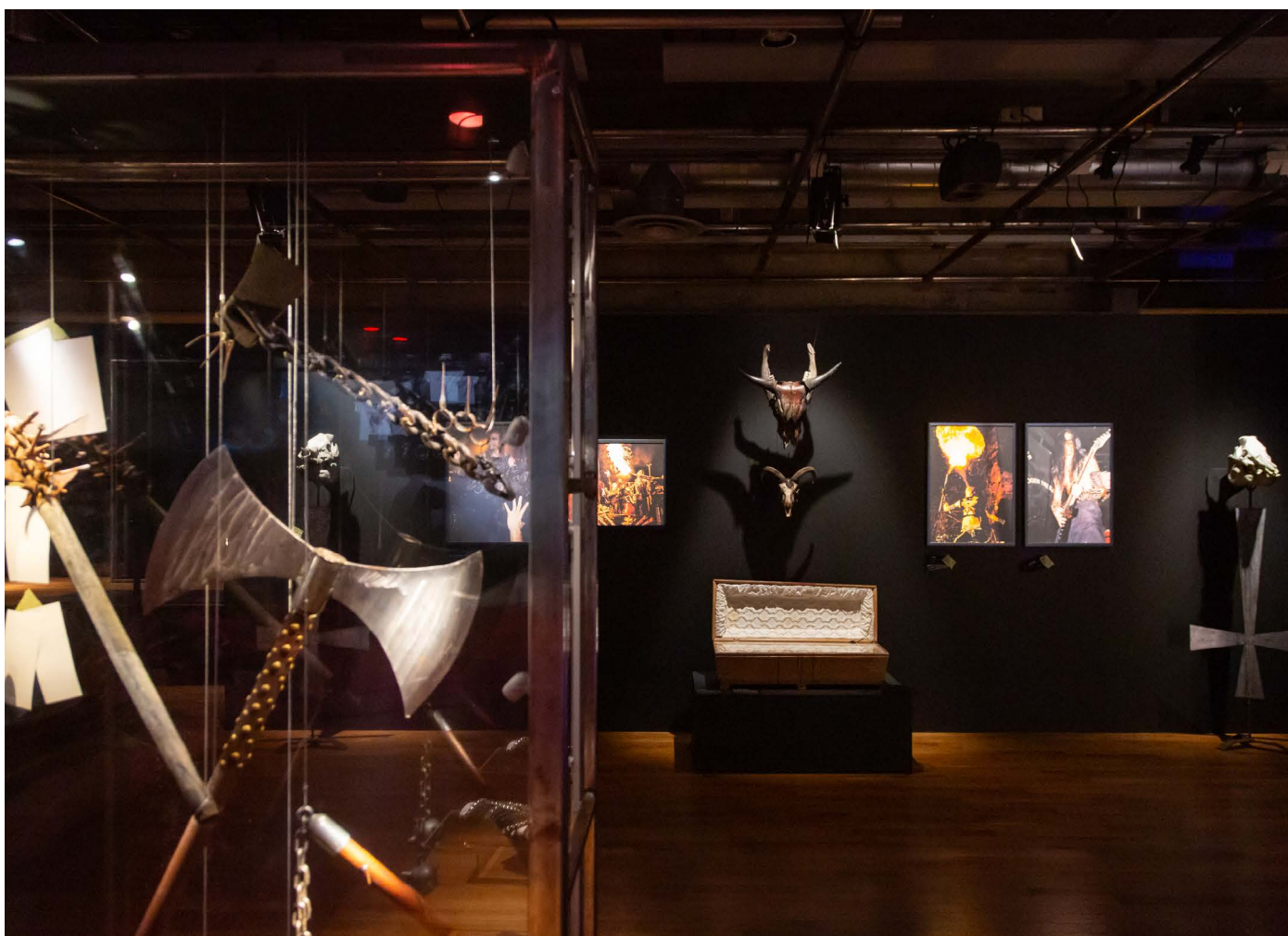

Foto: Leonard Stenberg

Praktiska övningar

Foto: Leonard Stenberg

Nya genrer!

Skriv ner olika ord på papperslappar, till exempel "sport", "frukt", "teknologi eller andra musikgenrer som "rap" eller "flamenco". Elever, indelade i grupper, får dra en lapp och tänka sig ett band som blandar metal med detta ord. Vad skulle bandet heta? Hur skulle kostymerna se ut? Hur skulle det låta? Gör affischer för en spelning med det här nya genreöverskridande bandet!

Skapa en egen bandlogga

Black och death metal-band har ofta komplexa, oläsliga logotyper. Skapa en egen bandlogga med inspiration från metal-estetiken. Antingen med penna och papper eller med kvistar, pinnar eller andra föremål.

Undersök medias reaktioner.

Kontroverserna har stundtals varit stora kring black metal som genre. Finns det gränser för vad musik får uttrycka? Leta upp tidningsartiklar eller nyhetsklipp om black metal från 1990-talet och jämför med hur genren beskrivs idag. Hur har attityder förändrats?

Eleverna skriver en debattartikel på temat musik och yttrandefrihet.

Foto: Leonard Stenberg

Text- och musikanalys

Lyssna på utdrag från olika metal-genrer och diskutera: Hur påverkar musiken känslorna? Vilka bilder skapas i huvudet av ljudet? Välj en låttext från ett metalband och analysera dess teman. Vilka berättelser och budskap förmedlas? Hur används språk och symbolik? Det finns många olika sätt sångare kan använda sin röst.

Lyssna på ett par olika exempel och jämför. Går det exempelvis att höra att growl har sitt ursprung i strupsången?

Exempel på olika sångstilar:

Growl:

Arch Enemy *Handshake With Hell* [Länk till Youtube](#)

Amon Amarth *Raise Your Horns* [Länk till Spotify](#)

Broken by The screams *KI-RA-I !!* [Länk till Youtube](#)

Jojk:

Berit Margrethe Oskal *Eamifámut* [Länk till Spotify](#)

Strupsång:

Chinggis Khaan *Khusugtun* [Länk till Spotify](#)

Opera:

Luciano Pavarotti *Turandot, Act III: Nessun dorma*
[Länk till Spotify](#)

Fördjupning:

Radio:

Hårdrocksrevolten i Iran är en dokumentär av **Babak Parham** från 2025 - [Länk](#)

Black metal-morden (2020). OBS! Avsnittet har ett innehåll som kan väcka obehag hos känsliga personer - [Länk](#)

Böcker:

Grim (2023) av **Sara Bergmark Elfgren**

Blod eld död: En svensk metalhistoria av Ika Johannesson, Jon Jefferson Klingberg

Youtube:

Growl-tutorial med **Angela Gossow** (fd. **Arch Enemy**) - [Länk](#)

Skolvisningar:

Vi erbjuder kostnadsfria skolbesök med introduktion och samtal - [Boka här](#)

Workshop:

I samband med visning av utställningen erbjuder vi även en fanzine-workshops i samarbete med Lava. Den går att boka inom ramen för Skapande skola.

För mer information, maila:

estella.burga@kulturhusetstadsteatern.se

[Läs mer om utställningen](#)

Foto: Matilda Rahm

Intresserad av mer?

Läs mer om vår skolverksamhet:

<https://kulturhusetstadsteatern.se/for-skolan>

Har du tips på förbättringar gällande vårt läromaterial eller kring den upplevelse du och dina elever haft under ert besök hos oss – hör gärna av dig. Vi är tacksamma både för ris och ros.

skolombud@kulturhusetstadsteatern.se

KULTURHUSET
stadsteatern